

Styling
ILONA JONGEPIER

Fotografie
DANA VAN LEEUWEN

Tekst
JEANNETTE JONKER

GROEN DOENERS

*Met de juiste kennis en informatie over planten wordt
tuinieren nog boeiender en het eindresultaat mooier.
Drie beplantingsexperts leggen uit wat tuinieren voor
gevorderden ze brengt en delen hun gouden tips.*

JESSIE

“Door te kijken naar de groei van wilde planten heb ik veel geleerd”

Voor beplantingsontwerper Jessie Straathof is planten kweken en verzorgen haar lust en haar leven. Nu ze in Almere een grote ecologische tuin heeft, droomt ze ervan ooit een eigen kwekerij te beginnen.

Wat heb jij met planten?

“Ik groeide op in een huis met een enorme bostuin en was altijd buiten. Mijn vader werkte bij Natuurmonumenten. Via hem heb ik veel plantenkennis vergaard. Eigenlijk ben ik een geboren plantennerd. Ik vertel mijn hele leven mensen al van alles over planten. Ik heb menig leraar en oppas de stuipen op het lijf gejaagd als ik weer eens een plant uit de berm trok en in mijn mond stopte.”

Je werk past helemaal in dat straatje...

“Ja, al heb ik wel een kleine omweg gemaakt. Ik dacht even dat ik interieurontwerper wilde worden, maar eigenlijk ben ik nooit met iets anders bezig geweest dan met planten. Ik heb tuin- en landschapsarchitectuur gestudeerd. Daar leerde je alleen niet veel over planten. Die kennis heb ik zelf opgedaan. Bezig zijn met planten en tuinieren is voor mij meer dan een

hobby, ik zou het eerder een obsessie noemen. Ik loop eindeloos rondjes door mijn tuin om alles te bekijken. Al kan ik ook wel dingen bedenken die niet leuk zijn aan tuinieren. Soms vind ik het echt veel werk en je kunt natuurlijk ook tegenslag ervaren.”

Hoe heb je die plantenkennis opgedaan?

“Door te kijken naar wilde planten op plekken waar ze gewoon hun gang kunnen gaan, zoals op braakliggende plekken of industrieterreinen. Ik vind het heel interessant om te observeren hoe die planten zich op een natuurlijke manier verspreiden. Vooral in de winter is dat goed te zien. In een particuliere tuin probeer ik dit te reproduceren met rustpunten voor het oog en overdrijving op sommige plekken.”

Ben je er in de vrije tijd ook mee bezig?

“Ik heb een tuinclubje met plantent liefhebbers waarmee we wandelen en rondkijken in allerlei parken. Binnenkort gaan we naar het Dr. J. P. Thijssenpark in Amstelveen. En we zijn naar Almere Oosterwold verhuisd vanwege mijn wens een grote tuin aan huis te hebben. We wonen in een ecologische nieuwbouwwijk op een stuk land van

bijna tweeduizend vierkante meter. Je mag maar 12,5 procent van dat land bebouwen en we moesten ook zelf ons huis bouwen. Dat wilde ik eigenlijk helemaal niet, maar vanwege de tuin hebben we het toch gedaan. Het idee van deze wijk is ook dat we met elkaar eten verbouwen en zo bijdragen aan de voedselvoorziening in de buurt. Wij hebben ook een grote moestuin en twee kassen.”

Hoe onderhoud je zo'n grote tuin?

“Wij hebben het zo ingericht dat 'ie onderhoudsarm is, met weinig gras en vaste plantenbedden. Eigenlijk is het één grote border met hier en daar wat paden. Ik ben echt aan het experimenteren. Normaal kies je voor plan-

LIEVELINGEN

- **Bupleurum longifolium** 'Bronze Beauty'. “Een bronzige weefplant die zichzelf uitzaait en zo door je hele tuin heen wandelt. Ik vind 'm zo mooi dat ik er bijna elke dag foto's van maak.”
- **Kievitseitjes** (*Fritillaria meleagris*), een inheemse soort. Jessie heeft vooral witte in haar tuin staan.

“Door mijn ecologische aanpak stikt HET VAN DE BIJEN EN VLINDERS”

Denk ook eens aan...

Niet elke plant hoeft een ster te zijn. Je hebt ook planten voor tussendoor nodig, die een geheel maken van je tuin. De zogenaamde weefplanten. Jessie: “Zoals Wolfsmelk. Deze planten vullen de boel mooi op en zorgen ervoor dat je andere planten kunnen shinen.”

tensoorten die het goed doen, maar ik doe maar wat. Ik kweek graag planten op uit zaad en het merendeel zet ik in mijn tuin. Al heb ik ook wat kratten met planten voor de deur die ik verkoop. Eerder woonde ik in Amersfoort waar we op zandgrond tuinierden, dus ik moest wel even omschakelen. Hier hebben we namelijk zware kleigrond. Door schade en schande heb ik weer veel geleerd. In deze tuin staan veel distels, zoals kardoen en vederdistels, tulpen en sieruien. Langs het huis ligt een klein beetje zand, daar heb ik een border gemaakt met siergrassen, irissen, anjers en *Verbascum*.”

Je werkt zelfstandig en voor De Bloeimeesters. Hoe combineer je dat?

“In mijn bedrijf Veldhof Beplantingsontwerp werk ik als einzelgänger,

bij De Bloeimeesters werk ik samen met andere tuinontwerpers, architecten en beplantingsexperts aan grotere projecten. Dat samenwerken is heel prettig, want je hebt met elkaar vaak andere ideeën over dezelfde plantensoort. Daardoor verander ik soms van gedachten over een plant. Een collega had het bijvoorbeeld steeds over *Carex*. Ik had daar helemaal niets mee, maar heb die plant laatst toch meegenomen in een ontwerp. Op dat idee was ik anders nooit gekomen.”

Wat vind jij belangrijk bij het ontwerpen?

“Ik maak altijd een plantgemeenschap gebaseerd op de natuurlijke omgeving. Goed toegankelijk voor veel dieren en ecologisch verantwoord, zodat het stikt van de bijen en de vlinders. De

laatste jaren heb ik een voorkeur voor witte bloemen en ik hou van schuimige en wollige planten, zoals schermbloemen. Al is elk ontwerp natuurlijk ook afhankelijk van de smaak van een opdrachtgever. Eerder ontwierp ik tuinen meer vanuit grove lijnen, nu heb ik me toegespitst op planten. Ik maak daarbij geen gedetailleerde plattegrond, maar zet de planten uit op gevoel. Het is een soort ontwerpend uitzetten, dat vind ik erg leuk om te doen.”

Waar droom je nog van?

“Van alles zaai en kweek ik planten, dus ooit zou ik mijn eigen kwekerij willen uitbreiden. Niets bevredigender dan een grote pol uitgraven en in stukken scheuren om daar vijftig nieuwe plantjes van te maken. Ik kweek op dit moment vooral soorten die ik niet

kan krijgen bij de kwekers, zoals vingerhoedskruid in bijzondere kleuren. Al kweek ik planten sinds ik jong ben, het duurde even voor ik er echt goed in werd. Ik heb vooral veel geleerd van mijn fouten.”

GOUDEN KWEECTIPS VAN JESSIE

- Zaai plantjes binnen.
- Laat ze goed afharden voor ze naar buiten gaan door ze langzaam te laten wennen aan kou. Zet ze af en toe buiten of in een koude kas. “Neem hier echt de tijd voor, dan krijg je sterke plantjes die het straks goed doen.”
- Zet de planten pas in de volle grond als ze groot genoeg zijn en er geen kans meer is op vorst.

Jessie bestelt haar zaden bij jelitto.com.

ROCK-'N-ROLL-MIX

“Deze bordermix is mijn favoriete combinatie. Het is misschien een beetje rock-'n-roll, maar dat past wel bij mij.” Karwijselie (*Selinum wallichianum*), vingergras (*Panicum 'Heiliger hain'*), pijpestrootje (*Molinia 'Transparent'*), artisjok (*Cynara 'Purple romagna'*) en zwarte lis (*Iris chryso-graphes 'Black Knight'*).

“Ik ben een geboren plantennerd”

LEREN UIT BOEKEN

Door naar wilde planten te kijken, leerde Jessie veel over planten, maar ook door erover te lezen. Haar favoriete schrijver is tuin- en landschapsonwerper slash columnist Dan Pearson, haar lievelingsboek *Sowing Beauty* van James Hitchmough. “Zij schrijven heel realistisch over beplantingsontwerpen en geven keihard toe dat er veel gaat mislukken. Die mooie beelden die je op Instagram ziet, zijn niet altijd realistisch; vaak ziet het er in het echt niet zo uit. Dat is niet erg. Het levert je vaak de belangrijkste leermomenten op.”

LINDA

“Meer kennis maakt het leuker,
ineens zie je verbanden”

Linda van de Lavoir (32) is tuinontwerper en eigenaar van Studio Linda Lavoir. Ze heeft een compacte stadstuin in Rotterdam en grote experimenteertuin in Zeeuws-Vlaanderen.

Een testtuin? Vertel!

“Ik ben daar opgegroeid en mijn hart ligt daar nog steeds. Er is meer licht en ruimte, dus ik ben er graag. Iedere woensdag werk ik daar bij kwekerij In Goede Aarde en dat combineer ik met een bezoek aan mijn tuin. De andere vier dagen werk ik veel achter mijn computer aan tuinontwerpen. Daarom is het zo heerlijk om halverwege de week zo'n plantendag te hebben waarbij ik veel buiten ben. De eigenaar van de kwekerij weet ontzettend veel. Wij raken nooit uitgepraat over planten en ik doe daar veel plantenkennis op. De testtuin heb ik gezocht omdat mijn tuin in Rotterdam niet zo groot is. Ik wilde meer planten en combinaties uitproberen. Mijn visie is dat je het meest leert door het te doen.”

WAT LEER JE ER ZOAL?

“De verzorging van de planten en hoe je soorten kunt combineren. Vorige zomer was wel een pijnlijke aangelegenheid. Ik tuinier daar op kleigrond en kan geen water geven. Het waait er vaak hard en in de warmte zijn veel planten doodgegaan. Dus ik heb nu

vooral geleerd welke planten bestand zijn tegen droogte en hitte. De meeste tijd ben ik bezig met kijken naar de planten. Ik observeer, kijk wat werkt en pas daarna verwerk ik bepaalde soorten in mijn ontwerpen. Het is een soort spelen met planten om een kloppend beeld te krijgen. Ik probeer van alles uit en hoe meer plantenkennis ik opdoe, hoe leuker ik het ga vinden. Ik zie ineens bepaalde verbanden en denk in seizoenen en logische plantcombinaties.”

Hoe ziet je stadstuin eruit?

“Het is een fantastische tuin van 70 tot 75 vierkante meter, met veel ochtend- en avondzon. Er stonden veel te veel planten in, dus ik heb net alles aangepast met een nieuw beplantingsplan. Het ontwerp is simpel, met een terras, een pad en weer een terras. Het oogt modern, door glimmend beton en grind, maar het is ook een ecologische tuin met twee vijvers, bomen en beplanting die het hele jaar door mooi is. Er staan veel siergrassen met daartussen enkele bloemen, een appelboom een meerstammig krentenboompje en twee indigo struiken. Het is groen en niet te uitbundig. Ik vind dat je keuzes moet maken in een kleine tuin. Ik heb gekozen voor luchtige beplanting die geïnspireerd is op de Zeeuwse bermen.”

Was je altijd al gek op planten?

“Nee, ik heb de kunstacademie gedaan en leerde daar vooral hoe ik ruimtelijk kon ontwerpen. Ik dacht dat ik interieurontwerper zou worden en had er helemaal niet bij stilgestaan dat je ook buitenruimtes kon ontwerpen. Daar kwam ik pas achter tijdens een project op school. Ik zag de High Line in New York, een tuinontwerp van Piet Oudolf, en ineens werd me duidelijk wat ik wilde worden. Ik wist ook gelijk dat ik voor mezelf wilde beginnen, want ik wil graag mijn eigen plan trekken. Ik heb best een lange weg afgelegd voordat ik hier ben beland. Na mijn studie – waarbij de focus lag op creativiteit – ben ik bij kwekerij In Goede Aarde gaan werken om plantenkennis op te

BOEIEND BEELD

“Ik combineer graag planten die een mooie voorjaars- én najaarsbeeld geven. Dus bijvoorbeeld een siergras, zoals *Panicum virgatum* Shenandoah', naast zonnehoeve of zonnekruid naast ruwe smele. De uitgebloeide bloemen blijven in de herfst en winter ook mooi om naar te kijken.”

De allermooiste

“Schermbloemen vind ik heel mooi, zoals Baltische peterselie. De bloem is zo dromerig.”

“Mijn tuin is geïnspireerd op Zeeuwse bermen”

“Ik probeer van alles uit, je leert het meest door het te doen”

doen. Ik vind het een must om daar meer over te leren, planten zijn een groot onderdeel van mijn ontwerpen. Achteraf vind ik het heel logisch dat ik dit werk ben gaan doen, want ik was als kind ook altijd buiten. Maar mijn liefde voor tuinieren en planten kwam er pas later uit.”

Je hebt ook samenwerkt met Piet Oudolf.

“Dat was een droom die uitkwam. Tuinontwerper Tom de Witte was een vaste bezoeker van de kwekerij. We leerden elkaar steeds beter kennen,

waarop hij vroeg of ik een keer wilde helpen bij het uitzetten van planten bij grotere projecten. Hij werkt veel samen met Piet Oudolf, dus werd ik uitgenodigd om te helpen bij een project in Zeeland. Het klikte heel goed. Ik denk dat een passie voor planten verbindt. Afgelopen jaar mocht ik mee naar Zuid-Korea om te werken aan een park dat is ontworpen door Piet. We hebben daar 50.000 planten uitgezet. Dat was een hele klus, maar een prachtige ervaring.”

Waar zijn jouw tuinontwerpen aan te herkennen?

“Ze beginnen bij het verhaal van de mensen voor wie ik een tuin ontwerp. Wat vinden zij mooi, wat trekt ze aan en inspireert ze? Dat is het startpunt voor mijn inspiratie. De rode draad van mijn ontwerpen is ruimtelijk qua vorm en lijnen. Daarna denk ik na

over passende materialen en beplanting. Ik vind gelaagdheid in een tuin belangrijk, met veel soorten groen: vaste planten, siergrassen, hagen, bloembollen en eenjarigen. Al zijn vaste planten en siergrassen vaak de basis. Ik ben ook dol op meerstammige bomen, zoals een krentenboompje, magnolia of toverhazelaar. Die bomen zijn zo mooi in het najaar. Sowieso zijn bomen belangrijk voor een tuin, want zij zorgen voor schaduw.”

Wat doe je het liefst in je tuin?

“Niets en alleen maar om me heen kijken. Als je stil in je tuin gaat zitten en kijkt naar de planten, zie je al snel dat een tuin ook een thuis is voor veel beesten. Er komt van alles voorbij, kikkers, libellen, bijen, vogels en vlinders. Ik vind dat een heel idyllisch beeld en kan daar lekker bij wegdromen.”

WAT EEN UITZICHT

In veel tuinen ligt het terras direct aan het huis, maar dan kijk je vanuit je huis uit op stenen en het tuinmeubilair. Linda zorgt in haar ontwerpen voor meer groen in de buurt van het huis. “Je kijkt zo vaak naar buiten, dan kun je er maar beter voor zorgen dat je een mooi uitzicht hebt.”

TIP VOOR DE TOEKOMST

Het aanleggen van tuinen zal in de toekomst net even anders gaan, denkt Linda. Met meer oog en aandacht voor periodes van droogte afgewisseld met fikse regenbuien. Haar tip: zet je border lekker vol, zodat je geen zwarte aarde meer ziet. De planten houden dan langer water vast. Zoek naar de juiste combinaties en onderzoek welke planten tegen droge zomers en natte winters kunnen.

Hoogzomerklusje

Maak alvast een bloembollenplan en bedenk welke bollen je in september of oktober in de grond wilt stoppen. Neem bijvoorbeeld zes verschillende soorten en maak combinaties met een verschillende bloeitijd. Dus bijvoorbeeld

in februari, maart en april. Linda heeft voor haar tuin een uitbundig bloembollenplan gemaakt met tulpen, prairielelies, narcissen, sneeuwkllokjes en sierui. Haar advies: “Kies vooral soorten die je zelf heel mooi en leuk vindt.”

LEESTIPS

- **Buiten is het groen van Henk Gerritsen. “Hij schrijft gemakkelijk en open over zijn liefde voor de natuur en heeft een eigen kijk op tuinieren. Ik heb er veel nuttige informatie uit gehaald.”**
- **Linda’s boek The Power of plants gaat over natuurlijk tuinieren voor een betere toekomst en geeft inspiratietips voor vaste planten, bloembollen, varens en bomen. Op lindalavor.com vind je meer informatie over dit boek, een blog en een plantenbibliotheek die ze steeds aanvult.**

MARLIEN

“Dat elke plant een eigen verhaal heeft, maakt mijn vak zo leuk”

Als docent plantenkennis aan de OntwerpAcademie duikt Marlien van der Linden dagelijks in de wetenschap van de plantenwereld. Na werktijd gaat ze vrolijk verder met het onderhoud van de plantenverzameling in haar eigen tuin.

Is er veel animo voor het vak plantenkennis?

“Ja, het zit echt in de lift. We leiden studenten op tot beplantingsadviseur, een vrij nieuw specialisme. Het gaat specifiek over de beplanting van een tuin en is dus net iets anders dan wat een tuinontwerper of hovenier doet. Ik leer mijn studenten de nodige theorie, maar het is ook belangrijk om planten te voelen of om de bloem of bol even in je handen te houden. Daarom neem ik vaak verse takken mee het lokaal in en we gaan altijd naar buiten. Naar een plantengroothandel of we bekijken voortuinen in een woonwijk. Ik leer studenten vooral heel bewust te kijken naar planten.”

Lekker, veel buiten...

“Dat vind ik een verademing. Nu ik in een lokaal lesgeef, moet ik eraan wennen dat ik minder buiten ben. Het is ook een belangrijke reden waarom ik één dag per week bij Antoon Rijnbeek werk. Voor ik docent werd, werkte ik

twalf jaar bij Plantentuin Esveld, een bekende kweker in Boskoop. Daar heb ik ontzettend veel plantenkennis opgedaan. Ik leerde er dat elke plant een eigen verhaal heeft. Daardoor ben ik mijn vak nog leuker gaan vinden. Ik word echt blij van veel groen om mij heen.”

Wat vind je zo boeiend aan tuinieren?

“In een tuin kun je altijd wat doen en het geeft altijd resultaat. Ik vind het heerlijk om te snoeien, zagen of rooien. Veel fijner dan bijvoorbeeld een rondje hardlopen, dat brengt mij niets. In mijn beleving worden tuinmensen heel gezond oud, omdat je altijd in beweging bent. Je leert er ook veel van: het gaat niet vanzelf, maar je moeite wordt altijd beloond. Ik vind het bijzonder om te zien dat tuinieren mensen zo gemakkelijk met elkaar verbindt. Ik heb allerlei plantenvrienden leren kennen en bij mijn studenten zie ik het ook. We ondernemen excursies en tuinreizen met elkaar, terwijl we elkaar eerst niet kenden. We praten over planten en stellen elkaar voortdurend vragen. We leren van elkaar, dat is zo leuk!”

Is plantenkennis een moeilijk vak om te leren?

“Het is geen wiskunde, waarbij de uitkomst altijd hetzelfde is. Bij tuinieren

moet je altijd afwachten wat de uitkomst is en of het goed gaat. Ik zit al veertig jaar in dit vak, daardoor kan ik inmiddels vertrouwen op mijn ervaringen en heb ik veel parate kennis.

Ik moet die kennis wel bijhouden en bezoek daarom veel tuinen waar bordjes bij de planten staan, zodat je makkelijk nieuwe soorten kan oefenen. Ik ga naar kwekerijen of de botanische tuinen van de Universiteit Utrecht. De Tuinen van Appeltern bezoek ik ook een paar keer per jaar. Als je meerdere keren per jaar een tuin bezoekt, zie je de ontwikkeling van planten in verschillende seizoenen. Dat geeft een goed

IN THE SPOTLIGHT

Baptisia lijkt op lupine en is goed winterhard. Deze Amerikaanse prairieplant is verkrijgbaar in allerlei kleuren, krijgt mooie zaaddozen en blijft goed overeind staan na de bloei in juni. “Het enige nadeel is dat zij zich niet snel ontwikkelt. De meeste vaste planten zijn na twee tot drie jaar volwassen, deze doet er iets langer over. Maar je geduld wordt dubbel en dwars beloond!”

“Juist door
te spelen met
contrasten
KUN JE EENHEID
CREËREN”

beeld van hoe planten eruitzien. Ik heb in mijn tuin een verzameling aangelegd die het hele jaar door mooi is, met mooie winterbloeiers bijvoorbeeld. Ik vind het niet leuk om vijf maanden tegen een kale tuin aan te kijken, dus ik zorg ervoor dat er altijd veel te zien is.”

Wat levert het verdiepen in planten je op?

“Een leuke tuin en minder teleurstelling. Ik snap dat sommige planten speciale omstandigheden nodig hebben en calculeer daardoor soms al in dat een plant dood zou kunnen gaan. Al is het dan een sport om ze toch te laten groeien. Ik kan ook aan een tuin zien wanneer iemand is gaan winkelen in het tuincentrum. Vaak bloeien die planten allemaal tegelijk en in een

korte periode. Als je van bloemen in je tuin houdt, moet je het hele jaar door zorgen voor een bloeiende planten. Mijn tip is dan ook om meerdere keren per jaar een aantal planten te kopen, zodat je vanzelf een betere bloeispreiding krijgt in je tuin.”

Hoe ziet jouw tuin eruit?

“Het is een gezellige jungletuin vol bijzondere planten, tweeduizend vierkante meter groot. Mijn man is ook gek op planten en bomen, dus we hebben een echte verzamelaarstuin aangelegd. We bezoeken graag kwekerijen en plantenbeurzen in het buitenland. Met zo’n uitgebreide plantenverzameling is het aan te raden om te letten op onderscheid in bladsoort. Ik speel met groot en klein of donker en licht en verticale en horizontale bloemvormen. Zo

wordt het een mooi geheel. Planten die op elkaar lijken geven een onrustig beeld. Juist door contrast kun je eenheid creëren. Onze tuin is heel onderhoudsvriendelijk. Ik ben maar één uur per week bezig met onkruid wieden.”

Welke planten wil je nog toevoegen aan je verzameling?

“We hebben weinig plek voor nieuwe dingen. Als we iets nieuws aanschaffen, gooien we er ook weer planten uit. Anders groeit het helemaal dicht. We tuinieren vrij impulsief en het ligt er ook aan wat we tegenkomen. Over biodiversiteit hoef ik niet na te denken, die is er al door de vele soorten planten. Het gonst van de insecten en we hebben – terwijl we op een eilandje wonen - zelfs een egeltje in de tuin.”

HET PERFECTE PLAATJE

Tip van Marlien, als je advies zoekt voor de beplanting van een specifieke plek in je tuin:
“Maak een foto van de situatie en neem die mee naar het tuincentrum of de kweker. Geen grondsoort of standplaats is het hetzelfde, hiermee kunnen experts je beter op weg helpen.”

Topper

Indigofera howellii. “Een makkelijke plant die je niet vaak ziet. Houdt van warmte en droogte en bloeit lang met roze aren. Dus ideaal voor een tuin waar je niet vaak water kunt geven.”

“*Tuinieren gaat niet vanzelf, maar je moeite wordt beloond*”

MARLIENS PRONKSTUKKEN

- Daphne bholua ‘Jacqueline Postell’. “Een peperboompje dat zijn blad behoudt. Het bloeit en geurt aan het begin van het jaar.
- Duizendknoop (*Persicaria*) “We hebben vijftig verschillende soorten. Als die bloeien, zie ik overal insecten.”

PERFECTE COCKTAIL

- Bellenplant (*Fuchsia magellanica*), duizendknoop (*Persicaria amplexicaulis* ‘Blackfield’) en hortensia (*Hydrangea macrophylla*). “Erg makkelijk qua grondsoort en geschikt voor halfschaduw.”
- Karwijselie (*Selinum wallichianum*), Kaukasich vergeet-mij-nietje (*Brunnera macrophylla* ‘Silver Heart’) en zegge (*Carex oshimensis* ‘Evereste’). “Voor schaduw en alle grondsoorten.”
- Sierui (*Allium* ‘Millenium’), slangekop (*Penstemon* ‘Rich Ruby’) en aster (*Aster* ‘Little Carlow’). “Voor een zonnige standplaats, alle grondsoorten, liever niet te droog.”